

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ВІКОВА ПСИХОДІАГНОСТИКА ТА ПСИХОКОРЕКЦІЯ
підготовки магістра

Луцьк 2025

Силабус освітнього компонента «Вікова психодіагностика та психокорекція»
підготовки магістра

Розробник: Коць Михайло Онисимович, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Коць М. О.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Гошовський Я. О.)

© Коць М. О., 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента за навчальним планом 2025 року
Денна форма здобуття освіти	галузі знань 053 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою «Психологія»; галузі знань	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 14 год.
		Практичні 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові **Коць Михайло Онисимович**

Науковий ступінь **кандидат психологічних наук**

Вчене звання **доцент**

Посада **доцент кафедри педагогічної та вікової психології**

Контактна інформація: тел. 0506004587, e-mail: Koc.Myhajlo@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ORCID iD: 0000-0002-5607-0564

Google Scholar -

https://scholar.google.com.ua/citations?user=DzH1z74AAAAJ&hl=ru&oi=sra_0sg

Консультації відбуваються за графіком чергувань, кожену середу з 15.00 до 17.00 в ауд. 16, корпус Н, вул. Винниченка, 30-а. Якщо здобувачі освіти потребують додаткової консультації, то час узгоджується з викладачем заздалегідь.

III. Опис освітнього компонента (ОК)

1. Анотація курсу. Освітній компонент є вибіркоvim курсом циклу професійної та практичної підготовки фахівця, одним із тих, які зорієнтовані на психологічну діагностику та корекцію. Він покликаний ознайомити здобувачів із теоретико-методичними засадами дослідницької та корекційної роботи, основними методами наукових досліджень, які використовують на різних етапах онтогенезу.

Предмет вивчення – психодіагностика, психокорекція.

2. Мета і завдання освітнього компонента «Вікова психодіагностика та психокорекція»

Метою викладання освітнього компонента є вивчення оптимального комплексу психодіагностичних методик для ефективного психодіагностичного обстеження пізнавального, особистісного й емоційно-вольового розвитку; засвоєння теоретичних основ та передумов психокорекційної практики, методів корекції пізнавальної, емоційно-вольової сфер і поведінки особистості.

Психокорекційний вплив представлено з позицій особистісного саморозвитку в психологічній корекції.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Вікова психодіагностика та психокорекція» є:

- теоретичне вивчення основ психодіагностики та психокорекції;
- озброєння майбутніх фахівців знаннями методики діагностики особистості в онтогенезі;
- оволодіння компетентностями проведення психокорекційної роботи.

3. Soft skills:

1. Комунікативні навички:

- активне слухання – вміння уважно сприймати співрозмовника, фіксувати вербальні й невербальні сигнали;
- емпатія – здатність розуміти емоційні стани дітей, підлітків, батьків і колег;
- толерантність у спілкуванні – безоціночне ставлення, уміння вести діалог у складних ситуаціях;
- асертивність – вміння висловлювати власну думку, не порушуючи меж іншого.

2. Критичне й аналітичне мислення:

- інтерпретація даних – уміння аналізувати результати психодіагностики;
- оцінка достовірності інформації – відрізнити науково обґрунтовані методики від сумнівних;
- уміння ставити уточнювальні запитання – під час інтерв'ю з дитиною чи батьками;

3. Організаційні та професійні навички:

- робота в команді – взаємодія у групі при аналізі кейсів і проведенні рольових ігор;

- управління часом – планування етапів діагностичної чи корекційної роботи;
- презентаційні навички – вміння презентувати результати дослідження та корекційні програми.

4. Емоційний інтелект:

- саморегуляція – вміння контролювати власні емоції в роботі з дітьми та батьками;
- стресостійкість – здатність зберігати ефективність у складних або конфліктних ситуаціях;
- гнучкість мислення – пошук кількох альтернативних рішень у психокорекційних програмах.

5. Етичні навички:

- дотримання конфіденційності – розуміння меж професійної етики;
- повага до індивідуальності клієнта – врахування вікових, культурних, соціальних особливостей;
- рефлексія власної професійної діяльності – здатність оцінювати й коригувати власні дії.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Практ.	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю/ Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 «Теоретико-методичні засади та психодіагностика дитячого розвитку»						
Тема 1. Предмет, завдання і методологічні засади вікової психодіагностики та психокорекції	16	2	-	1	13	15 ДС, Р
Тема 2. Психодіагностика та психокорекція в ранньому та дошкільному віці	18	2	2	1	13	15 ДС, Р
Тема 3. Психодіагностика та психокорекція у молодшому шкільному віці	19	2	2	2	13	14 ДС, Р
Разом за змістовим модулем 1	53	6	4	4	39	44
Змістовий модуль 2 «Психодіагностика та психокорекція в підлітковому і юнацькому віці»						
4. Психодіагностика підліткового віку: особливості та ризики розвитку	18	2	2	1	13	14 ДС Р,
5. Вікова психодіагностика та психокорекція у юності та ранній дорослості	17	2	2	1	12	14 РМГ, Р
6. Психодіагностика та	18	2	2	-	12	14

психокорекція дітей з особливими освітніми потребами (ООП)						ДС Р,
7. Сучасні технології у віковій психодіагностиці та психокорекції	16	2	-	-	12	14 РМГ, Р
Разом за змістовим модулем 2	67	8	6	4	49	56
Залік						100 балів
Усього годин/балів	120	14	10	8	88	100 балів

Інше : здобувачі освіти, які пропустили заняття, мають змогу відпрацювати їх, виконавши індивідуальні завдання, реферати, конспекти. Додатково здобувачі освіти можуть отримати у *неформальній освіті*: 1 бал за участь у науковому семінарі чи конференції; 2 бали за публікацію результатів дослідницької роботи у формі тез або статті. В *інформальній освіті* 1 бал за ознайомлення зі специфікою роботи дослідно-експериментального майданчика Луцького навчально-реабілітаційного центру.

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

IV. Політика оцінювання

Уся політика оцінювання базується на врахуванні ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки

https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_potochne_pidsumkove_otsiniuvannia_znan.pdf

та ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnoi.pdf

Політика викладача щодо здобувача освіти :

- на рівні *формальної освіти* – здобувач освіти повинен отримати бали під час занять (враховуються бали за індивідуальну та групову роботу, виступи, дискусію, тренінгові заняття, реферати тощо) – макс. 40 балів;
- на рівні *неформальної освіти* – 1 бал за участь у науковому семінарі чи конференції; 2 бали за публікацію результатів дослідницької роботи у формі тез або статті за проблематикою освітнього компонента (макс. 3 бали);
- на рівні *інформальної освіти* – детальне за ознайомлення зі специфікою

освітнього процесу та роботи дослідно-експериментального майданчика Луцького навчально-реабілітаційного центру (макс. 1 бал).

Здобувач освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- дотримання принципів та положень :

1. Етичного кодексу психолога

(<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);

2. Кодексу академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/

Політика дедлайнів та перескладання : усі заняття здобувачі освіти відвідують згідно з розкладом навчального процесу, однак, якщо мають право на вільне відвідування, то можуть відпрацювати пропущені заняття під час індивідуальних консультацій або виконати письмово індивідуальні завдання (реферати, конспекти, підготовка статті тощо).

В умовах воєнного часу перескладання відбувається згідно з розпорядженнями ректорату й деканату про змішано-дистанційну форму освіти.

V. Підсумковий контроль

З ОК «Вікова психодіагностика та психокорекція» передбачено залік. Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: складається з балів, які отримує здобувач освіти за навчальну діяльність (формальна, неформальна, інформальна освіта) – підготовку та виступи на практичних заняттях, підготовку статті та виступи на конференціях, семінарах, участь у вебінарах, засіданнях «круглих столів» (100 балів).

Порядок проведення заліку. На залік виносяться питання, які потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. Залік проводиться в письмовій так і усній формі і включає три питання: 1 питання теоретичне передбачає ґрунтовний аналіз окресленої проблеми, 2 питання прикладне передбачає використання теоретичних знань під час вирішення практичних задач, 3 питання творче – вимагає креативного підходу у вирішення складної ситуації.

Питання, завдання заліку

1. Поняття психодіагностики та її завдання.
2. Принципи вікової психодіагностики.
3. Основні методи психодіагностики в дитячому віці.
4. Вимоги до психодіагностичних методик.
5. Роль вікових нормативів у психодіагностиці.
6. Психологічна корекція: поняття, мета, принципи.
7. Етичні аспекти психодіагностики дітей.
8. Види психокорекційної роботи з дітьми.
9. Психологічний висновок: структура та вимоги.
10. Особливості комунікації з батьками при психодіагностиці.
11. Проективні методики: переваги та недоліки.
12. Тестування як метод психодіагностики.
13. Спостереження як психодіагностичний інструмент.
14. Опитування та анкетування: застосування в дитячій психодіагностиці.
15. Інтерпретація результатів психодіагностичного обстеження.
16. Психодіагностика дітей раннього віку: особливості та інструменти.
17. Методи обстеження мовленнєвого розвитку у дітей до 3 років.
18. Діагностика емоційної сфери дітей дошкільного віку.
19. Тестові методики для дошкільного віку.
20. Діагностика тривожності в молодшому шкільному віці.
21. Методика Філіпса: структура та інтерпретація.
22. Психодіагностика адаптації до школи.
23. Методика “Школа в очах дитини”: можливості використання.
24. Оцінка соціальної адаптації дитини в школі.
25. Соціометрія в діагностиці міжособистісних стосунків.
26. Діагностика агресивності у підлітків.
27. Особливості роботи з підлітками в період формування Я-концепції.
28. Діагностика самооцінки та самосприйняття в підлітковому віці.
29. Психодіагностика мотиваційної сфери у підлітків.
30. Методика «Незавершені речення»: застосування у підлітків.
31. Особливості психодіагностики в юнацькому віці.
32. Профорієнтаційна діагностика в юнацькому віці.
33. Діагностика емоційного вигорання в юності.
34. Вплив криз віку на результати психодіагностики.
35. Порівняння психодіагностичних підходів у різні вікові періоди.
36. Види психокорекційних програм у дитячому віці.
37. Ігрова терапія як метод корекції.
38. Арт-терапія: техніки та можливості використання.
39. Музикотерапія у віковій психокорекції.
40. Елементи казкотерапії в роботі з дошкільниками.
41. Психокорекція шкільної тривожності.
42. Вправи на зниження емоційної напруги в дітей.
43. Корекційна робота з агресивними дітьми.
44. Принципи побудови індивідуальної корекційної програми.
45. Формати групової психокорекційної роботи.

46. Роль сім'ї в ефективності психокорекції.
47. Впровадження психокорекції у шкільному середовищі.
48. Техніки підвищення самооцінки у підлітків.
49. Використання метафоричних карт у психокорекції.
50. Вправа "Колесо життя" для старших підлітків.
51. Формування стресостійкості у дітей шкільного віку.
52. Стратегії мотивації до навчання у психокорекційній роботі.
53. Робота з внутрішньо замкненими дітьми.
54. Техніки формування довіри в підліткових групах.
55. Оцінка ефективності психокорекційної програми.
56. Методика Рене Жиля: діагностика дитячо-батьківських стосунків.
57. Тест "Малюнок сім'ї": етапи проведення та аналізу.
58. Методика «Неіснуюча тварина» як проєктивний інструмент.
59. Проєктивна методика «Людина під дощем»: аналіз і показники.
60. Тест Люшера в роботі з дітьми: переваги і обмеження.
61. Тест Бенне — Антоні (діагностика емоційної сфери).
62. Шкала тривожності Спілбергера - Ханіна для дітей.
63. Діагностика соціального інтелекту у дітей та підлітків.
64. Методика "Карта інтересів" у профорієнтації.
65. Використання шкали Гудінаф для оцінки інтелекту.
66. Методика Дембо - Рубінштейна у шкільному віці.
67. Методика "Сходинки" як інструмент діагностики самооцінки.
68. Тест П'єро: діагностика шкільної дезадаптації.
69. Методика Асеман для діагностики агресії.
70. Методика «Дім-Дерево-Людина» (DDL): проєктивний підхід.
71. Використання тесту Сонді в підлітковому віці.
72. Методи інтерпретації малюнкових тестів у різні вікові періоди.
73. Спостереження як основа діагностики дітей до 3 років.
74. Порівняльний аналіз тестів на тривожність (Філіпс, Спілбергер, Бека).
75. Професійна відповідальність психолога у психодіагностиці дітей.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Коць М. О. Вікова психодіагностика та психокорекція: методичні

рекомендації до вивчення освітнього компонента. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 24 с.

2. Коць М. О. Вікова психодіагностика та психокорекція: методичні рекомендації до вивчення освітнього компонента. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2025. 25 с.

3. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навчальний посібник. Київ : Академія, 2021. 336 с.

4. Психологія емоцій та почуттів : підручник / [О. М. Цільмак, Ю. І. Шмаленко, Н. Е. Мілорадова, С. О. Гарькавець та ін.] за заг. ред. О. М. Цільмак. Одеса : Гельветика, 2024. 420 с. (Серія «Психотехнології») - Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.27749>

5. Чумак О. О., Товстуха О. М. Психодіагностика : навчально-методичний посібник. Полтава : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2024. 121 с.

Додаткова:

6. Коць М.О., Бабій М. Ф., Дучимінська Т. І. Діагностика психічного здоров'я першокурсників закладів вищої освіти в умовах воєнного стану. *Психологічні перспективи*. №43. 2024. С. 103-119. <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2024-43-kot>

7. Коць М., Дучимінська Т., Кульчицька А. Емоційний інтелект та соціальні навички у дітей з особливими освітніми потребами: діагностично-дослідницький аспект. *Психологічні перспективи*, 39. 2022. С. 99-111. DOI: <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2022-39-duc>

8. Коць М., Психокорекція емоційно-вольової сфери учнів молодшого підліткового віку із затримкою психічного розвитку. *Психологія ревіталізації: вікові та педагогічні виміри*: монографія. Луцьк. Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. С. 267-304.

9. Коць М., Костючик Н. Програма психокорекції емоційно-вольової сфери дітей молодшого підліткового віку із затримкою психічного розвитку. *Психолого-педагогічна корекція та фізична терапія дітей з особливими освітніми потребами* [Текст]: навчально-методичний посібник / упоряд. М. О. Коць, С. М. Демчук, Н. С. Костючик; за ред. Л. І. Волинець. Луцьк : ПП Іванюк, 2022. 512 с. С. 227-250.

10. Коць М., Костючик Н. Програма психокорекції особистісної сфери підлітків з особливими освітніми потребами. *Психолого-педагогічна корекція та фізична терапія дітей з особливими освітніми потребами* [Текст]: навчально-методичний посібник / упоряд. М. О. Коць, С. М. Демчук, Н. С. Костючик; за ред. Л. І. Волинець. Луцьк : ПП Іванюк, 2022. 512 с. С. 155-171.

11. Ruiz-Esteban, C., Méndez, I., & Álvarez-Teruel, J. D. Perfectionism Classes and Aggression in Adolescents. *Frontiers in Psychology*, 2021, vol. 12, article 686380. DOI: 10.3389/fpsyg.2021.686380.

12. Perfectionism in Children and Adolescents with Eating-Related Symptoms: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Adolescents*, 2023, vol. 3, no. 2, pp.

- 305–329. DOI: 10.3390/adolescents3020022.
13. Theodorou, C., Karekla, M., & Panayiotou, G. The effects of training female students in emotion regulation techniques on their social problem-solving skills and social anxiety: a randomized controlled trial. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 2025, vol. 19, article 3. DOI: 10.1186/s13034-025-00860-1.
 14. Sinkoe, E., Vella, S. A., Halliwell, J., & Swann, C. A Pragmatic Randomized Controlled Trial Targeting Perfectionism in Young Adolescents. *School Mental Health*, 2022, vol. 15, pp. 151–164. DOI: 10.1007/s12310-022-09540-3.
 15. The effect of perfectionism on test anxiety and the mediating role of sense of coherence in adolescent students. *Journal of Affective Disorders*, 2022, vol. 310, pp. 142–149. DOI: 10.1016/j.jad.2022.05.110.